

Socialudvalgets handleplan for handicappolitikken 2013-2014

Bolig	3
Omdannelse af bofællesskaber til solistboliger i opgangsbofællesskaber og etablering af billige boliger til unge	3
Oprettelse af boliger til borgere med handicap som har brug for daglig støtte i et botilbud	4
Fleksible tilbud til borgere med handicap, herunder billige boliger til unge*	5
Etablering af afskærmningspladser*	6
Afprøvning af nye teknologier til at sikre større selvstændighed*	7
Beskæftigelse	8
Flere borgere med handicap i beskæftigelse	8
Særlig beskæftigelsesindsats til unge kontanthjælpsmodtagere med handicap*	8
Støtte, social tryghed og koordination	10
Koordineret og prioriteret samarbejde om borgere med handicap, der modtager kontanthjælp og sociale tilbud	10
Sammenhængende og helhedsorienteret indsats for borgere med erhvervet hjerneskade	11
Styrket veteranindsats*	12
Sundhed	13
Implementering af sundhedspolitik på handicapområdet*	13
Pilotprojekt vedr. sundhedstjek*	13
Hverdagstræning*	14
Tilgængelighed	15
Tilgængelighed for alle i forbindelse med modernisering og nybyggeri	15
Børn og unge med handicap	16
Strategi for børn og unge med handicap*	16
Samarbejde om komplekse børnesager	16
Samarbejde om fysioterapeutisk træning*	17
Revision af samarbejdsaftale om børn og unge med autisme*	18
Overgang børn til voksne	19
Samarbejde om overgang fra barn til voksen	19
Når du bliver ældre	20
Overgang ved det 65. år	20
Oplysninger om handicapgruppernes behov og mangfoldighed	21
Oplysning om aktuelle handicappolitiske emner	21
Sektoransvar og mainstreaming	22
Handicapmainstreaming.....	22

Indledning

Borgerrepræsentationen tiltrådte den 27. januar 2011 Københavns Kommunes Handicappolitik (2011-2017). Politikken fremsætter delmålsætninger og principper for kommunens indsats for borgere med handicap.

Socialudvalget godkendte den 15. juni 2011 udvalgets handleplan for Københavns Kommunes Handicappolitik (2011-2012) med udgangspunkt i de målsætninger, som hører under udvalgets ressortområde.

Socialudvalgets handleplan er blevet revideret primo 2013, og der er formuleret nye initiativer, der er i det følgende er markeret med en stjerne. Socialudvalgets reviderede handleplan er gældende for 2013-2014.

Bolig

Omdannelse af bofællesskaber til solistboliger i opgangsbofællesskaber og etablering af billige boliger til unge

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.1. Bolig Initiativet vedrører boliger til borgere med handicap, primært den del af målsætningen der handler om: <ul style="list-style-type: none">
- at sikre integration af borgere med handicap i de almindelige boligområder og
- at boligkapaciteten svarer til efterspørgslen.
Målgruppe for indsatsen Borgere med handicap, der har potentiale for at bo i egen lejlighed, men hvor den eksisterende boligmasse, såvel udbud af boliger og indretning af boliger, sætter begrænsninger på, hvor selvstændigt borgeren kan bo. Målgruppen inkluderer borgere, der har et mindre støttebehov, og som i høj grad kan klare daglige aktiviteter som indkøb og madlavning selv, men som fortsat har behov for støtte de fleste af ugens dage. Derudover borgere, som på grund af deres handicap har brug for bl.a. støtte til praktiske gøremål og personlig pleje, som kunne bo mere selvstændigt, hvis der kunne findes en teknologisk løsning til, at borgeren kunne klare opgaven uden personlig bistand.
Beskrivelse af initiativ Flest mulige borgere med handicap skal kunne bo i egen bolig, og derved kunne føre en selvstændig tilværelse jf. også spor 6 i Socialforvaltningens Boligplan. Derfor ønsker dette initiativ at øge mulighederne for, at den enkelte borgere med handicap kan bo helt eller næsten alene ved at omdanne bofællesskaber, hvor beboerne deler bad og køkken, til solistboliger, dog med bevaring af muligheden for at opsøge fællesskabet. I de eksisterende bofællesskaber deler 3-4 beboere køkken og badefaciliteter. Fremadrettet skal især unge med handicap have mulighed for at kunne bo i egen lejlighed med eget køkken og bad, samtidig med at der skal være en fælles lejlighed til stede, der gør det muligt at opsøge fællesskabet. Der satses på at etablere solistboligerne i eksisterende ældreboliger, men dette kræver at borgerne har et indkomstniveau svarende til en førtidspension. Samtidig skal der derfor etableres boliger til unge på kontanthjælp eller lignende indkomstniveau, hvilket udføres ved at bygge nye opgangsbofællesskaber enten kommunalt eller i samarbejde med almene boligselskaber, som herefter drives efter serviceloven. Ovenstående initiativ er også beskrevet i Socialforvaltningens Boligplan – spor 6 om flere og bedre selvstændige boliger, samt spor 9 om billige boliger.
Ansvarlig forvaltning Socialforvaltningen

Tidshorisont
I 2013-14 forventes op til 48 boliger at blive moderniseret ved at overtage eksisterende ældreboliger. Derudover er det finansieret i budget 2013 at etablere 12 nye boliger til unge med handicap i et opgangsbofællesskab, som forventes at stå klar i 2015-16. Der søges løbende om at modernisere yderligere bofællesskaber til unge i kommende budgetforhandlinger.
Økonomiske konsekvenser
Overtagelsen af ældreboliger finansieres indenfor Socialudvalgets egne rammer. De 12 nye boliger til unge er finansieret i budget 2013. Der mangler fortsat midler til at etablere billige boliger til unge.

Oprettelse af boliger til borgere med handicap som har brug for daglig støtte i et botilbud

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
<p>3.1.1. Bolig</p> <p>Initiativet vedrører boliger til borgere med handicap, primært den del af målsætningen der handler om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at sikre integration af borgere med handicap i de almindelige boligområder og - at boligkapaciteten svarer til efterspørgslen.
Målgruppe for indsatsen
Borgere med handicap, der har behov for daglig støtte, og derved skal have tilstedeværende personale hele eller det meste af døgnet.
Beskrivelse af initiativ
<p>Københavns Kommune skal i 2013 og 2014 have oprettet 139 nye boliger til borgere med handicap, der har brug for daglig støtte i et botilbud.</p> <p>De fleste af disse boliger, minimum 100, skal bygges som almene boliger, der etableres sammen med almene familieboliger i boligområder, hvor der også indrettes bl.a. daginstitutioner og butikker. Målet vil derfor være, at mindre botilbudsenheder på 24-26 borgere med handicap vil blive integreret i de almindelige byliv.</p> <p>I nogle af boligområderne vil boligerne bliver etableret i samme byggeri som de øvrige boligformer, mens de andre steder vil bo i byggerier for sig selv. Dog vil der alle steder være måder, hvorpå borgerne med handicap kan mødes på lige fod med andre borgere i boligområderne, om det i opgangen, i de fælles grønne arealer eller i det lokale supermarked.</p>
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen

Tidshorisont
Af de 139 boliger er 17 etableret i 2012. De resterende boliger etableres med 74 boliger i 2013 og 48 i 2014.
Økonomiske konsekvenser
Initiativet er finansieret og afholdes derfor indenfor den afsatte ramme.

Fleksible tilbud til borgere med handicap, herunder billige boliger til unge*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter
3.1.1 Bolig
Målgruppe for indsatsen
Borgere med handicap, som har ressourcer nok til at bo i egen lejlighed, men som samtidig kan have brug for tryghed i at være tæt på personale og andre beboere.
Beskrivelse af initiativ
<p>Socialforvaltningen vil udvikle nye pladstyper, der bedre understøtter borgernes støttebehov og udviklingspotentiale, hvorved viften af boligtyper udvides og udvikles, jf. spor 4 i Socialforvaltningens Boligplan.</p> <p>Erfaringer for udflytning af borgere fra de traditionelle botilbud til selvstændige boliger har vist, at der for nogle borgere er for stort et spring i støtteniveauet. Selv om borgeren i de fleste perioder kan klare sig uden støtte, kan de i nogle perioder have brug for trygheden i at være tæt på personale og de andre beboere.</p> <p>Der ønskes derfor, at der etableres satellit-/udslusningboliger til de eksisterende botilbud, så borgere kan flytte i egen lejlighed, men samtidig være tæt nok på botilbuddet til, at de kan føle sig trygge og eventuelt indgå i fælles aktiviteter.</p> <p>Udfordringen for etableringen af boligerne er, at mange af de beboere, der har potentiale for at flytte ud i egen lejlighed, er på kontanthjælp eller lignede indkomstgrundlag, og derfor ikke kan betale huslejen i de fleste lejeboliger.</p> <p>Etableringen af boligerne vil følge to spor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forhandling med boligselskaber om brug af eksisterende almene boliger i nærhed. Dette afhænger af, om der er boliger, som er billige nok i nærområdet til de konkrete botilbud. 2. Forsøg med at opkøbe private andels- eller ejerlejligheder i nærheden ved eksisterende botilbud. Dette følger også spor 10 i Boligplanen om at få flere beboere med handicap i private boliger for at sikre integrationen af borgere med handicap i København.
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen

Tidshorisont
Der vil løbende søges at blive indgået aftaler med boligselskaberne. Opkøb af lejligheder i nærområdet vil afhænge af finansiering i kommende års budgetforhandlinger, men kan etableres fra 2014-15, hvis dette bliver finansieret i budget 2014.
Økonomiske konsekvenser
Opkøb af lejligheder vil medføre en anlægsudgift på 1,2 mio. kr. pr. lejlighed afhængig af markedet og placering af boligerne. Hvis der satses på fx opkøb af 20 lejligheder, vil dette medføre en samlet anlægsinvestering på 24 mio. kr.

Etablering af afskærmningspladser*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
<p>3.1.1. Bolig</p> <p>Initiativet vedrører boliger til borgere med handicap, primært den del af målsætningen der handler om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at boligkapaciteten svarer til efterspørgslen.
Målgruppe for indsatsen
Borgere med handicap, som har behov for afskærmning.
Beskrivelse af initiativ
<p>Som også beskrevet i spor 2 i Socialforvaltningens Boligplan ønskes der etableret boliger til borgere med afskærmningsbehov. Borgerne vil oftest skulle bo i en bolig, hvor alle sanseindtryk og stimuli kan begrænses og justeres lige fra larm til lys og varme. Derudover vil det være vigtigt at skabe et godt arbejdsmiljø for medarbejderne, som i dag oftest er placeret i isolerede teams rundt omkring en beboer, som gør teamet sårbar overfor sygdom, arbejdsskader og udskiftninger i personalegruppen.</p> <p>Ud fra erfaringer fra bl.a. Odense Kommune ønskes derfor etableret et afskærmningstilbud til 10 borgere, hvor boligerne er indrettet ud fra de højeste pædagogiske standarder omkring begrænsning af stimuli og øvrig konfliktforebyggende arkitektur. Ved at samle boligerne geografisk kan der samtidig skabes bedre synergi omkring medarbejdergruppen, så den enkelte medarbejder i højere grad kan kompetenceudvikles og blive aflastet i vanskelige arbejdssituationer f.eks. gennem rotationsordninger. Derved forbedres også indsatsen overfor den enkelte borger.</p>
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen
Tidshorisont
Der etableres i 2015 ti afskærmningspladser til målgruppen.
Økonomiske konsekvenser
Initiativet er finansieret.

Afprøvning af nye teknologier til at sikre større selvstændighed*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.1. Bolig Initiativet vedrører boliger til borgere med handicap, primært den del af målsætningen der handler om: <ul style="list-style-type: none">
- at sikre integration af borgere med handicap i de almindelige boligområder og
- at boligkapaciteten svarer til efterspørgslen.
Målgruppe for indsatsen
Borgere med handicap, der har behov for daglig støtte, og derved skal have tilstedeværende personale hele eller det meste af døgnet.
Beskrivelse af initiativ
Flest muligt borgere med handicap skal kunne bo i egen bolig, og derved kunne føre en selvstændig tilværelse jf. også spor 8 i Socialforvaltningens Boligplan. Derfor ønsker dette initiativ at øge mulighederne for, at den enkelte borger med handicap kan bo helt eller næsten alene ved at få udviklet og indtænkt nye teknologier i almindelige boliger, der gør flere i stand til at bo i en selvstændig lejlighed. Der skal derfor etableres en velfærdsteknologisk enhed, der kan afsøge markedet for nye teknologier, samt få disse afprøvet i mindre skala for at teste, om disse kan anvendes i større omfang af borgere med handicap.
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen
Tidshorisont
Enheden er finansieret fra 2013.
Økonomiske konsekvenser
Initiativet er finansieret og afholdes derfor indenfor den afsatte ramme.

Beskæftigelse

Flere borgere med handicap i beskæftigelse

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.3 Beskæftigelse
Målgruppe for indsatsen
Medarbejdere og politikere i Københavns Kommune opnår øget viden om målgruppen og dermed kan indsatsen for beskæftigelse målrettes.
Beskrivelse af initiativ
<p>Socialudvalget har et pejlemærke, der omhandler, at flere borgere med handicap og sindslidende skal i beskæftigelse.</p> <p>Socialforvaltningen vil iværksætte en analyse for at afdække de borgere med handicap og sindslidende tilknyttet Socialforvaltningen, der ikke er i beskæftigelse; hvem er i målgruppe for beskæftigelse, hvilke tilbud er relevante for dem, og hvad er barriererne for deres beskæftigelse?</p> <p>Analysen forventes at føre til en større forståelse af, hvilke indsatser, der skal iværksættes for at øge beskæftigelsen.</p>
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen
Tidshorisont
2013
Økonomiske konsekvenser
Afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Særlig beskæftigelsesindsats til unge kontanthjælpsmodtagere med handicap*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.3 Beskæftigelse
Målgruppe for indsatsen
Unge kontanthjælpsmodtagere med aspergers syndrom eller udviklingshæmning i Socialforvaltningens botilbud.
Beskrivelse af initiativ
<p>Det kan være svært at rumme unge borgere på kontanthjælp, som har aspergers syndrom eller lettere udviklingshæmning, og finde den rette beskæftigelse pga. af deres helt særlige behov.</p> <p>Socialforvaltningen vil sammen med BIF-SOF-enheden og Beskæftigelses- og</p>

Integrationsforvaltningen lave en særlig indsats for denne målgruppe, fx kompetencepersoner som kender til deres særlige udfordringer og kompetencer og dermed kan matche dem til de rette arbejdspladser.

Ansvarlig forvaltning

Socialforvaltningen

Tidshorisont

2013

Økonomiske konsekvenser

Afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Støtte, social tryghed og koordination

Koordineret og prioriteret samarbejde om borgere med handicap, der modtager kontanthjælp og sociale tilbud

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.4 Støtte, social tryghed og koordination
Målgruppe for indsatsen
Målgruppen er borgere med handicap, der modtager kontanthjælp og sociale tilbud. Indsatsen omfatter ca. 250 borgere med handicap.
Beskrivelse af initiativ
<p>Med udgangspunkt i fælles strategi for fælles borgere i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen vil forvaltningerne fortsat sikre, at de fælles borgere, der er i kontakt med både Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen (matchgruppe 2 og 3), modtager en håndholdt og helhedsorienteret indsats.</p> <p>Der er iværksat en række initiativer, der styrker de eksisterende samarbejdsrelationer på medarbejderniveau, således at borgeren modtager en helhedsorienteret indsats, der sammentænker den sociale og beskæftigelsesrettede indsats.</p> <p>Samarbejdet omkring borgeren har fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Fælles sagsgange med arbejdsbeskrivelser, der beskriver, hvordan medarbejdere skal agere.
• Entydig indgang, der kan henvise til relevant sagsbehandlende team/sagsbehandlere
• Kontaktpersoner, som fungerer som guide i forhold til råd og vejledninger og henviser til rette sagsbehandler
• Øget information mellem forvaltningerne via praktikordninger, møder, kurser
• Koordinationsmøder om borgersager <p>Konkret omfatter indsatsen overfor borgere med handicap etablering af faste samarbejdsrelationer mellem jobcentrene og Handicapcentret i forhold til koordinering af enkeltsager.</p>
Ansvarlig forvaltning
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen
Tidshorisont
Indsatsen er fortløbende. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget og Socialudvalget forelægges løbende fællesindstillinger om status og indsatsens videre forløb.
Økonomiske konsekvenser
Finansieres inden for den eksisterende økonomiske ramme

Sammenhængende og helhedsorienteret indsats for borgere med erhvervet hjerneskade

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.4 Støtte, social tryghed og koordination
Målgruppe for indsatsen
Borgere med erhvervet hjerneskade under 65 år.
Beskrivelse af initiativ
<p>Resultatet af samarbejdet på tværs af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vedr. hjerneskadeområdet i regi af Stifinderprojektet var en styrkelse af både den borgervendte kommunikation om kommunens tilbud samt en bedre viden på tværs af forvaltningerne og samarbejdspartnere om tilbuddene til hjerneskaderamte i Københavns Kommune.</p> <p>For at styrke området yderligere har Københavns Kommune i 2012 igangsat Projekt Helhed for Hjerneskaderamte på tværs af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, som vil køre i perioden 2012-2014. Projektet har til formål at styrke genoptrænings- og rehabiliteringsindsatsen for voksne med erhvervet hjerneskade, samt at sikre en bedre koordination og sammenhæng i Københavns Kommunes indsats på tværs af forvaltningerne. I projektperioden skal forvaltningerne udvikle og afprøve et koordineringsforum, benævnt Hjerneskadesamråd, for hjerneskaderamte borgere, pårørende og relevant personale i kommunen. I regi af projektet skal der ydermere udvikles et tilbud til pårørende til borgere med erhvervet hjerneskade, hvor pårørende kan få støtte og viden om hjerneskader. I efteråret 2012 er 250 frontmedarbejdere på tværs af de fire forvaltninger desuden i gang med et stort kompetenceudviklingsprogram på hjerneskadeområdet, som efterfølges af supervision i 2013.</p>
Ansvarlig forvaltning
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen samt Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.
Tidshorisont
Projektet er igangsat 2012 og afsluttes ved udgangen af 2014.
Økonomiske konsekvenser
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har bevilliget 12,88 mio. kr. til projektet.

Styrket veteranindsats*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.4 Støtte, social tryghed og koordination
Målgruppe for indsatsen
Veteraner og deres pårørende
Beskrivelse af initiativ
<p>For at sikre, at veteraner og pårørende hurtigt og nemt kan få et overblik over kommunens tilbud, og hvem de skal kontakte for nærmere information, oprettes der et veteransite på www.kk.dk med information om kommunens tilbud med relevans for veteraner og pårørende. Sitet vil indeholde kontaktoplysninger og information om kommunens indsatser samt links til relevante eksterne aktører.</p> <p>For at understøtte og sikre koordination og helhed for veteraner og pårørende, vil Københavns Kommune samtidig have en løbende dialog og samarbejde med Soldaterlegatet, Forsvarets Veterancenter og andre aktører på området med henblik på samarbejde og vidensdeling på tværs af kommune, stat og civilsamfund.</p>
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.
Tidshorisont
Borgerrepræsentationen vedtog den 15. juni 2011 Københavns Kommunes veteranpolitik. Politikken går på tværs af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Udvalgene modtager en ny status for veteranpolitikken medio 2013
Økonomiske konsekvenser
Implementeringen afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Sundhed

Implementering af sundhedspolitik på handicapområdet*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.5 Sundhed
Målgruppe for indsatsen
Borgere med handicap på kommunens tilbud.
Beskrivelse af initiativ
Borgerrepræsentationen godkendte den 29. november 2012 Sundhedspolitik på handicapområdet (2012-2014). Sundhedspolitikken på handicapområdet understøtter Københavns Kommunes Sundhedspolitik. Socialforvaltningen udarbejder en handleplan, der skal sikre implementering af sundhedspolitikken på handicapområdet, således at borgere med handicap oplever øget livskvalitet og kan leve et sundt liv og aktivt liv. I handleplanerne vil der være fokus på konkrete sundhedsindsatser for både børn, unge og voksne med handicap. Der vil bl.a. være fokus på indsatser i forhold til kost, rygning, alkohol og motion samt misbrug.
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen
Tidshorisont
2013
Økonomiske konsekvenser – afholdes inden for rammen eller behov for budgetmidler/ekstern finansiering
Udarbejdelse af handleplan afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme. Udvalget tager stilling til evt. indsatser i handleplanen, der forudsætter finansiering.

Pilotprojekt vedr. sundhedstjek*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.5 Sundhed
Initiativet vedrører sundhed, primært den del af målsætningen, der handler om, at borgere med handicap får tilbud om en forebyggende sundhedsindsats, som er målrettet deres individuelle behov og bidrager til at minimere og forebygge yderligere handicap.
Målgruppe for indsatsen
Borgere med handicap på botilbud.
Beskrivelse af initiativ
Konkret iværksættes et pilotprojekt, hvor 10 borgere med handicap samt 10 borgere med sindslidelse tilbydes sundhedstjek hos egen læge, hvor lægen ser på borgernes generelle helbredstilstand og identificerer eventuelle behov for behandling. Gennem

pilotprojektet skal der udvikles et koncept for systematisk sundhedstjek, som kan bestå af tjeklister, vejledninger mm. til sundhedspersoner, botilbud og borgere/pårørende. Der sættes særligt fokus på metoder til inddragelse af borgeren med henblik på at understøtte borgerens selvbestemmelse i mødet med lægen. Danske Handicaporganisationer står for projektet.
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen
Tidshorisont
15. dec. 2012 - 15. juni 2014
Økonomiske konsekvenser
Projektet finansieres af satspuljemidler fra Sundhedsstyrelsen.

Hverdagstræning*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.5 Sundhed
Målgruppe for indsatsen
Borgere med handicap, som søger hjemmehjælp, og som i samråd med borgeren vurderes at være i målgruppen for hverdagstræning.
Beskrivelse af initiativ
Formålet med hverdagshjemmetræningen er, at borgeren kan få et mere aktivt liv og klare hverdagens opgaver så meget som muligt på egen hånd. Borgerne vil blive trænet i de daglige opgaver, som de søger hjemmehjælp til. Det kan eksempelvis være: <ul style="list-style-type: none"> - Rengøring - Indkøb - Madlavning - Personlig pleje Efter en periode med hverdagstræning vurderer fysioterapeuten, hvor mange opgaver borgeren selv kan klare, og hvad borgeren fortsat skal have hjælp til. Derefter beslutter visitationen, hvor meget hjælp borgeren kan bevilliges.
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen.
Tidshorisont
Fortløbende.
Økonomiske konsekvenser
Afholdes inden for den økonomiske ramme.

Tilgængelighed

Tilgængelighed for alle i forbindelse med modernisering og nybyggeri

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.1.6 Tilgængelighed
Målgruppe for indsatsen
Alle borgere, der bruger kommunens tilbud.
Beskrivelse af initiativ
Socialforvaltningen vil arbejde for tilgængelighed for alle i forbindelse med modernisering af eksisterende byggeri og i forbindelse med opførelse af nybyggeri. Der skal være fysiske adgangsforhold, som muliggør at anvende forvaltningens tilbud, således borgere med funktionsnedsættelser ikke møder barrierer.
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen i samarbejde med Københavns Ejendomme.
Tidshorisont
Indsatsen er fortløbende.
Økonomiske konsekvenser
Afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Børn og unge med handicap

Strategi for børn og unge med handicap*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.2.1 Børn og unge med handicap
Målgruppe for indsatsen
Børn og unge med handicap og deres familier.
Beskrivelse af initiativ
Socialforvaltningen udarbejder en strategi for børnehandicapområdet, der skal være med til at sætte retning for udviklingen af området de kommende år. I forbindelse med strategien vil forvaltningen blandt andet se på tidlig indsats for børn og unge med handicap og deres familier, overgang til voksenlivet for unge med handicap og udvikling af tilbudsviften på børnehandicapområdet.
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen
Tidshorisont
2013
Økonomiske konsekvenser
Udarbejdelse af strategi afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme. Udvalget tager stilling til evt. indsatser i strategien, der forudsætter finansiering.

Samarbejde om komplekse børnesager

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.2.1 Børn og unge med handicap
Målgruppe for indsatsen
Børn og unge med handicap med komplekse sager.
Beskrivelse af initiativ
Der er lavet en samarbejdsmodel mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen, hvor der jævnligt afholdes møder på ledelsesniveau om konkrete komplekse sager. En kompleks sag er kendetegnet ved, at der er udfordringer i forhold til at definere den enkelte forvaltnings ansvar. Samarbejdet skal derfor sikre, at risikoen for langtrukne sagsforløb reduceres. På møderne mellem de to forvaltninger aftales, hvilke indsatser der skal iværksættes fra begge forvaltninger i forhold til barnet eller den unge. Der er ligeledes indgået aftale om, at ingen af forvaltningerne stopper et igangværende forløb. Der er taget initiativer i konkrete sager til, at der udarbejdes en samlet handleplan for det enkelte barn eller ung, således at de to forvaltninger arbejder på en mere helhedsorienteret indsats.

Endvidere har de to forvaltninger sammen indledt et program for bedre samarbejde mellem forvaltningerne, og i programmet indgår et spor vedr. handicapområdet.

Ansvarlig forvaltning

Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen

Tidshorisont

Fortløbende

Økonomiske konsekvenser

Indsatsen afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Samarbejde om fysioterapeutisk træning*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet

3.2.1 Børn og unge med handicap

Målgruppe for indsatsen

Børn og unge med handicap med behov for fysioterapeutisk træning.

Beskrivelse af initiativ

Træningsområdet er et meget komplekst område, da der indgår flere lovområder og myndigheder.

Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen har under det fælles program for bedre samarbejde ift. handicapområdet indledt et projekt vedr. træning.

Målsætningen er at afdække:

- Hvilke træningsindsatser der kan ydes?
- Hvilke lovgivninger træning kan ydes i henhold til?
- Hvilke forvaltninger der er involveret (Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen)?
- Hvorledes serviceniveauet kan beskrives for borgerne?

I den forbindelse indgås aftaler om fælles arbejdsprocesser, og det vurderes om den nuværende opdeling af opgaverne mellem forvaltningerne er hensigtsmæssigt set ud fra et borgerperspektiv og styrelsesvedtægterne.

Målet er, at tilbyde borgere sammenhængende og effektive træningstilbud på tværs af lovgivning og sektorer. Det betyder bl.a. at kommunens tilbud til børn og unge med behov for genoptræning, undervisningsrelateret træning, vedligeholdelsestræning mv. skal tilrettelægges, så borgeren oplever sammenhæng og kontinuitet i de forskellige træningstilbud. Det gælder både indholdsmæssigt og tidsmæssigt.

Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.
Tidshorisont
2013.
Økonomiske konsekvenser
Indsatsen afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Revision af samarbejdsaftale om børn og unge med autisme*

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.2.1 Børn og unge med handicap
Målgruppe for indsatsen
Børn og unge med autisme
Beskrivelse af initiativ
<p>Der blev i 2009 indgået en samarbejdsaftale mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (regionen) angående børn og unge, der diagnosticeres med autisme. Det indgik som en del af aftalen, at den skulle revideres. Denne revision er for tiden ved at blive udarbejdet.</p> <p>Et af ønskerne fra såvel Børne- og Ungdomsforvaltningen og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center er, at samarbejdsaftalen udvidedes til andre målgrupper end alene børn og unge med autisme herunder børn og unge med ADHD-diagnoser.</p> <p>Der skal i den nuværende proces ses på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan kan vi bedst muligt give information til borgerne omkring, hvor de kan få hjælp om konkrete emner. - Hvilke familier tilbydes et udskrivningsmøde. - I de sager, der prioriteres et udskrivningsmøde, stiller alle tre parter også med en repræsentant. - Kan familievejledningen efter servicelovens § 11, stk. 5 gøres smartere.
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.
Tidshorisont
2013.
Økonomiske konsekvenser
Indsatsen afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Overgang børn til voksne

Samarbejde om overgang fra barn til voksen

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.2.2 Overgang børn til voksne
Målgruppe for indsatsen
Unge med handicap
Beskrivelse af initiativ
<p>Socialforvaltningen samarbejder med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen om entydige arbejdsgange og procedurer, således at der senest ½ år før det fyldte 18 år er aftalt en handleplan for den unges overgang til voksenlivet for og med den unge, der dækker både den sociale samt den beskæftigelses- og uddannelsesmæssige indsats.</p> <p>Forvaltningerne samarbejder også om udbredelse af viden om overgangen. I den forbindelse afholdes åbent hus arrangement på Handicapcenter København 1-2 gange årligt vedr. overgangen ved det 18. år.</p>
Ansvarlig forvaltning
Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.
Tidshorisont
Indsatsen er fortløbende.
Økonomiske konsekvenser
Afholdes inden for eksisterende budget.

Når du bliver ældre

Overgang ved det 65. år

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.2.3 Når du bliver ældre Borgere med handicap oplever sammenhængende forløb ift. visitation til og levering af ydelser fra kommunen, uanset karakteren af borgerens handicap, alder, livsfase, bosted mv.
Målgruppe for indsatsen
Borgere med handicap over 65 år med behov for pleje og omsorg
Beskrivelse af initiativ
Socialforvaltningen er ansvarlig for indsatsen for borgere med handicap. Som udgangspunkt overgår ansvaret for indsatsen for borgere med handicap til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i forbindelse med, at borgere fylder 65 år. Borgere med sclerose, muskelsvind, døvblinde, alvor psykisk sygdom og misbrugsproblemer forbliver i Socialforvaltningen uanset alder. Københavns Kommune vil gerne sikre, at borgere oplever kontinuitet og sammenhæng i kontakten med kommunen, uanset alder og funktionsniveau. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen vil sørge for information til borgerne vedr. overgangen ved det 65. år, herunder benytte kommunens nye hjemmeside til at videreformidle viden om overgangen.
Ansvarlig forvaltning
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen
Tidshorisont
Fortløbende.
Økonomiske konsekvenser
Ingen økonomiske konsekvenser.

Oplysninger om handicapgruppernes behov og mangfoldighed

Oplysning om aktuelle handicappolitiske emner

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.3.1 Oplysning om handicapgruppernes behov og mangfoldighed
Målgruppe for indsatsen
Ansatte i Københavns Kommune
Beskrivelse af initiativ
<p>Barrierer i forhold til at indtænke handicapgruppernes behov bunder ofte i utilstrækkelig viden og et til tider unuanceret samfundsbillede af mennesker med handicap.</p> <p>Med henblik på at sikre løbende information og oplysning af medarbejdere i Københavns Kommune vil Handicaprådet fortsat arrangere årlige gå-hjem-møder for kommunens medarbejdere med henblik på at oplyse om aktuelle handicappolitiske emner samt nuancere forståelsen af mennesker med handicap.</p> <p>Handicaprådet vil fortsat desuden arrangere temadage /konferencer og for medarbejdere, borgere med handicap, pårørende og andre interessenter.</p>
Ansvarlig forvaltning
Handicaprådet i samarbejde med forvaltningerne med Socialforvaltningen som tovholder.
Tidshorisont
2013 og fremadrettet
Økonomiske konsekvenser
Afholdes af Handicaprådets budgetmidler.

Sektoransvar og mainstreaming

Handicapmainstreaming

Hvilken målsætning i handicappolitikken understøtter initiativet
3.3.4 Sektoransvar og mainstreaming
Målgruppe for indsatsen
Medarbejdere i Socialforvaltningen og borgere med handicap.
Beskrivelse af initiativ
<p>Socialforvaltningen vil arbejde for at udbrede kendskabet til et eller flere værktøjer til mainstreaming, så handicapaspektet bliver en del af den kommunale praksis.</p> <p>Projekt handicapmainstreaming under Center for Ligebehandling af Handicappede har udarbejdet en række værktøj til mainstreaming af handicapområdet. Med udgangspunkt i et eller flere værktøjer vil forvaltningen være med til at nedbryde eventuelle barrierer ved at indtænke og integrere mennesker med handicaps behov og interesser i politik og planlægning på det kommunale niveau.</p>
Ansvarlig forvaltning – angiv. evt. kontaktperson
Socialforvaltningen
Tidshorisont
Indsatsen er fortløbende.
Økonomiske konsekvenser
Afholdes inden for Socialforvaltningens eksisterende økonomiske ramme.